ماهنامه علمى يژوهشى

مهندسی مکانیک مدرس

mme.modares.ac.ir

# تحلیل ترموالاستیک نانو پوستههای کروی تحت شوک حرارتی با استفاده از تئوری

الاستيسيته غير محلي

جمال رنجبر<sup>1</sup>، اکبر علی بیگلو<sup>2\*</sup>

1- دانشجوی کارشناسی ارشد، مهندسی مکانیک - طراحی کاربردی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران

2- دانشیار، مهندسی مکانیک، دانشگاه تربیت مدرس، تهران

\* تهران، 14115143، abeigloo@modares.ac.ir

چکیدہ	اطلاعات مقاله
در این پژوهش، روشی تحلیلی برای بررسی رفتار ترموالاستیک نانو پوسته کروی تحت شوک حرارتی با استفاده از تئوری محیط پیوسته غیر محلی ارائه شده است. پوسته به صورت جامدی الاستیک، همگن و همچنین ایزوتروپ در نظر گرفته شده است. حل تحلیلی معادلات دیفرانسیل حاکم، با استفاده از تبدیل لاپلاس و نیز به کارگیری روش تبدیل دیفرانسیلی (DTM) صورت گرفته است. مجهولات معادله بازگشتی استخراج	مقاله پژوهشی کامل دریافت: 29 اردیبهشت 1393 پذیرش: 04 تیر 1393 ارائه در سایت: 30 شهریور 1393
— شده با استفاده شرایط مرزی، در حوزه لاپلاس تعیین شدهاند. نتایج به دست آمده، با استفاده از تبدیل لاپلاس معکوس سریع (FLIT) از حوزه	كليد واژگان:
لاپلاس به حوزه زمانی تبدیل شدهاند. برای صحهگذاری روش ارائه شده، نتایج عددی با نتایج موجود در مقالات مرتبط مقایسه گردیده است.	حل تحلیلی
نتایج به دست آمده، از دقت قابل قبولی نسبت به نتایج به دست آمده در پژوهشهای پیشین برخوردار است. همچنین، اثر پارامتر غیر محلی و نیز	شوک حرارتی
ضخامت پوسته در جابجایی شعاعی و همچنین تنشهای شعاعی و محیطی نقاط مختلف پوسته تحت شوک دمایی مورد بررسی قرار گرفته	تئوري الاستيسيته غير محلي
است. روش تحلیلی ارائه شده، زمینه مناسبی برای بررسی رفتار گذرای ترموالاستیک در پوستههای کروی تحت بارهای دمایی و مکانیکی بر از منابع	روش تبدیل دیفرانسیلی
مختلف فراهم می کند.	

## Nonlocal elasticity theory for thermo-elastic analysis of nanoscale spherical shell subjected to thermal shock

## Jamal Ranjbar, Akbar Alibeigloo\*

Department of Mechanical Engineering, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran. \* P.O.B. 14115143 Tehran, Iran, abeigloo@modares.ac.ir

کلی، تحقیقات و مطالعات بر روی نانو ذرات به دو روش انجام می شود:

مطالعات تجربی و آزمایشگاهی و مطالعات نظری و محاسباتی. به دلیل

هزینههای بالای مطالعات و تحقیقات تجربی مواد در مقیاس نانو، مطالعات

سازی به کمک مکانیک محیط پیوسته تقسیم،بندی می شوند. به دلیل زمان بر

مطالعات نظری و محاسباتی به دو دسته کلی شبیهسازی اتمی و شبیه-

نظری و آزمایشگاهی از اهمیت بیشتری برخوردار است.

ARTICLE INFORMATION	
Original Research Paper	

Available Online 21 September 2014

**Differential Transforms Method** 

Received 19 May 2014

Accepted 25 June 2014

Analytical Solution

Nonlocal Elasticity Theor

Thermal Shock

Keywords:

## Abstract

In this paper, an analytical method is presented to study thermo-elastic behavior of nanoscale spherical shell subjected to thermal shock based on nonlocal elasticity theory. The shell is considered as elastic, homogeneous and isotropic solid. The nonlocal differential equation of motion is derived in terms of radial displacement. The analytical solution of equation of motion is obtained by Laplace transform and differential transform method (DTM). Mechanical boundary conditions are used to obtain unknown parameters that get in recurrence equation in Laplace domain. The results in Laplace domain is transferred to time domain by employing the fast inverse Laplace transform method (FLIT). Accuracy of obtained results is evaluated by well-known similar articles. The results have a good agreement in comparison with published data in pervious literatures. Also, the effects of nonlocal parameter and wall thickness of shell on the dynamic characteristics of nanoscale spherical shell are studied in various points across the thickness of shell under thermal shock. The present analytical method provides an appropriate field for analysis of times histories of radial and hoop stresses in a nanoscale shells subjected to various time dependent thermo-mechanical loads.

1- مقدمه

نانوپوستههای کروی و نانوذرات یک لایه و چند لایه مانند نانوپوستهها و نانوذرات کروی ساخته شده از طلا، در زمینههای مختلف تحقیقاتی و صنعتی از جمله نانوپزشکی، تصویربرداری از نانومواد و نانوکامپوزیتها، تجزیه و کاتالیز و همچنین نانوفوتونیک مورد استفاده قرار میگیرد [۲،1]. محققان بررسیهای مختلفی پیرامون نانو پوستههای کروی انجام دادهاند. در حالت

برای ارجاع به این مقاله از عبارت ذیل استفاده نمایید:

J. Ranjbar, A. Alibeigloo, Nonlocal elasticity theory for thermo-elastic analysis of nanoscale spherical shell subjected to thermal shock , *Modares Mechanical Engineering*, Vol. 14, No. 9, pp. 65-72, 2014 (In Persian)

بودن، شبیهسازی اتمی پیچیدهتر و دشوارتر است.

دو تئوری پرکاربرد در شبیهسازی به کمک مکانیک محیط پیوسته مورد استفاده قرار می گیرد: تئوری مکانیک محیط پیوسته کلاسیک و تئوری مکانیک محیط پیوسته غیر محلی. با توجه به لزوم در نظر گرفتن اثر اندازه در مواد با مقياس نانو، تئورى مكانيك محيط پيوسته (الاستيسيته) غير محلى که نخستین بار بوسیله ارینگن [3] پیشنهاد شد، قابل قبول تر و پرکاربردتر می باشد.

بررسی رفتار زمانی و پاسخ گذرای پوستههای کروی یکی مهمترین مسائل تکنولوژیکی در بسیاری از صنایع و علوم می باشد [4]. محققان بسیاری رفتار تابع زمان پوستههای کروی را مورد مطالعه و بررسی قرار دادهاند. وانگ و همکاران [5] به بررسی انتشار امواج تنشی ناشی از بارهای دینامیکی در پوسته کروی اورتوتروپ چند لایه پرداختند. دای و وانگ [6] اثر شوک حرارتی و بارهای الکتریکی را بر انتشار امواج تنشی کره پیزوالکتریک چند لایه بررسی کردهاند. وو و چاو [7] پاسخ زمانی کره الاستیک را تحت دو بار مكانيكي ضربهاي كه به صورت تابع پله تعريف شدند، مطالعه كردند. ووانگ و دینگ [8] با استفاده از معادله انتگرالی نوع دوم وولترا نسبت به تابع زمان، به بررسي پاسخ زماني مسأله تلفيقي مغناطيس- الكتريسيته- الاستيك پوسته کروی با فرض تقارن کروی و تحت بار ناگهانی پله واحد پرداختند. اواوتاو و ایشیهارا [9] حل دقیق برای تعیین تنشهای حرارتی مسأله تلفیقی مغناطيس- الكتريسيته- الاستيك پوسته كروى چند لايه ارائه دادند. اثر بارهای حرارتی و مکانیکی متناوب بر پوسته کروی ایزوترپ جانبی بوسیله کمیجانی و همکاران [10] مورد بررسی قرار گرفت.

در سالهای اخیر، نانوسازهها از قبیل نانوتیرها، نانو میلهها، نانوصفحات و نانوپوستهها در زمینههای مختلف الکترونیک و مکانیک مورد استفاده قرار گرفتهاند. با توجه به کاربردهای فراوان نانوسازهها، مطالعه و بررسی رفتار آنها لازم و ضروری به نظر میرسد. در بسیاری از کاربردها، نانولولههای کربنی و فولرن (C60) به ترتیب به عنوان پوسته استوانهای و پوسته متقارن کروی مورد بررسی قرار می گیرد. بهفر و نقدآبادی [11] مدل ارتعاشی فولرن چندلایه قرارداده شده در محیط الاستیک را ارائه نمودند و به بیان کاربردهای تحلیل ارتعاشی ارائه شده پرداختند. انصاری و همکاران [12] با به کارگیری تئوری الاستیسیته غیر محلی و روش المان محدود، به بررسی ارتعاش صفحات چند لایه گرافیتی با تکیه گاههای مختلف پرداختند. علی بیگلو [13] روشی تحلیلی برای بررسی ارتعاش آزاد نانوصفحات با تکیه گاههای ساده ارائه نموده است. طالبیان و همکاران [14] بدون درنظر گرفتن اثر اندازه در مقیاس نانو و با استفاده تئوری مکانیک محیط پیوسته کلاسیک، به بررسی رفتار ترموالاستیک نانولوله کربنی چند لایه تحت شوک حرارتی پرداختند. سيفورى و لياقت [15] اثر ضربه عرضي را بر رفتار ديناميكي نانوتير تيموشنكو با استفاده از تئورى الاستيسيته غيرمحلى و همچنين مدلسازى به روش المان محدود صريح مورد بررسي قرار دادند. بررسي ارتعاش آزاد متقارن محوری نانوپوسته کروی بوسیله زارا و همکاران [16] صورت گرفت. آنها در بررسی خود از ترکیب تئوری الاستیسیته غیر محلی و تئوری پوستههای جدار نازک استفاده نمودند. قوانلو و فاضلزاده [17] ارتعاشات آزاد شعاعی نانوپوسته متقارن کروی را با استفاده تئوری الاستیسته غیر محلی و به کارگیری توابع بسل مورد بررسی قرار دادند. رهام رفیعی [18] با به کارگیری تئوری ارتعاشات و همچنین تئوری مکانیک محیط پیوسته کلاسیک به بررسی ارتعاشات غیر خطی نانولوله کربنی پرداخته است. وی در بررسی خود

پيوند بين دو اتم كربن را به صورت تير دوسر گير مدل نموده است. ذبيح الله و همکاران [19] اثر افزایش ذرات نانو بر رفتار دینامیکی تیر کامپوزیتی را با استفاده از روش تجربی و نظری مورد بررسی قرار دادند. با توجه به بررسی های فوق، تحلیل ترموالاستیک نانو پوسته کروی تحت شوک حرارتی تاکنون ارائه نشده است.

در پژوهش حاضر، روشی تحلیلی برای تعیین میدان تنش ترموالاستیک نانويوسته متقارن كروى تحت شوك حرارتي ارائه مي شود. معادله حركت حاکم با در نظر گرفتن اثر اندازه و استفاده از تئوری الاستیسیته غیر محلی در ترمهای جابجایی استخراج و سپس حل آن با استفاده روش تبدیل دیفرانسیلی (DTM) و به کارگیری تبدیل لاپلاس انجام شده است. برای بررسی ترموالاستیک تابع زمان، پاسخهای میدان تنش بدست آمده، با استفاده از روش تبدیل لاپلاس معکوس (FLIT) به حوزه زمانی تبدیل می-شوند. پژوهش پیشرو را میتوان به عنوان نخستین پژوهشهای صورت گرفته در حوزه تحلیل ترموالاستیک غیر محلی نانوساختارها دانست. یکی تفاوتهای اساسی این پژوهش با پژوهشهای یاد شده، توانایی آن در بررسی نانوپوستههای مختلف تحت بارگذاریهای ترمومکانیکی دلخواه است.

## 2- فرمول بندى مسأله

## 2-1- مروري بر تئوري الاستيسيته غير محلي

بر اساس تئوری الاستیسیته غیر محلی [3]، تانسور تنش در هر نقطه دلخواه q مانند q از یک جسم در مقیاس نانو، نه تنها به کرنش در همان نقطه qبستگی دارد، بلکه به کرنش در تمامی نقاط جسم نیز وابسته است. معادلات پایه الاستیسیته غیر محلی برای مواد الاستیک، ایزوتروپ و همگن در غیاب نیروهای جسمی به صورت رابطه (1) است.

#### $\Upsilon_{ij}(q) = \left| \varphi(|q-q'|,\eta) \sigma_{ij}(q) dV \right|$ (1)

در رابطه (1)،  $\gamma_y$  و  $\sigma_y$  به ترتیب بیانگر مؤلفه تانسور تنش غیر محلی Y و تانسور تنش محلی  $\sigma$  در نقطه q میباشند. ( $(\eta, \eta') - q'$ مدول غیر محلی میباشد که معرف اثرات اندازه در مقیاسهای کوچک میباشد و تابع است.  $|\boldsymbol{q} - \boldsymbol{q}'|$  بیانگر فاصله بین دو نقطه  $\boldsymbol{q}$  و  $\boldsymbol{q}$  میباشد  $\eta = \boldsymbol{q} - \boldsymbol{q}'$ و  $\eta$  نیز نشان دهنده ثابت ماده است که به صورت رابطه (2)، تعریف می شود.  $\eta = \frac{e_0 a}{2}$ (2)

در رابطه (2)، **a** و **L** به ترتیب معرف مشخصههای طول داخل و خارج ماده می باشند و  $e_0$  نیز ثابت مشخصه برای هر ماده است.

با استفاده از معادلات غیر محلی ارینگن [3]، تانسور تنش غیرمحلی  $\Upsilon$  به صورت رابطه (3) تعريف مي شود.

$$(1-K^2\nabla^2)\Upsilon = \sigma , K = e_0 a$$
(3)

در رابطه (3)،  $\nabla^2$  و K به ترتیب عملگر لاپلاسین و پارامتر غیر محلی

با استفاده از برقراری تعادل در مومنتم خطی، معادله حرکت به فرم کلی معادله (4) به دست میآید که در تمامی دستگاههای مختصات معتبر است.  $\nabla \mathbf{.} \Upsilon + \mathbf{f} = \rho \ddot{\mathbf{u}}$ (4)

در رابطه **(4)، آ** بردار نيروی جسمی، **u** بردار جابجایی، ∨ اوپراتور -گرادیان و ".." نشان دهنده مشتق نسبت به زمان و ho چگالی جسم می باشند. با استفاده از روابط (3) و (4)، فرم كلى معادله غير محلى حركت را

مى توان به صورت رابطه (5) استخراج كرد.

$$\nabla_{\mathbf{\sigma}} + \mathbf{f} = (\mathbf{1} - \mathbf{K}^2 \nabla^2) \rho \mathbf{\ddot{u}}$$
(5)

## 2-2- معادلات حاكم بر مسأله

 $r_2$  و  $r_1$  و ترجی به ترتیب  $r_1$  و  $r_2$  مدلی از یک پوسته کروی با شعاعهای داخلی و خارجی به ترتیب در نظر گرفته شده است. با فرض حالت تقارن کروی، تنها مؤلفه غیر صفر بردار جابجایی، مؤلفه شعاعی u(r,t) میباشد. به این ترتیب، روابط کرنش-جابجایی مطابق با رابطه (6) خواهد بود:

$$\varepsilon_{\mathbf{r}}(\mathbf{r},\mathbf{t}) = \frac{\partial \mathbf{u}(\mathbf{r},\mathbf{t})}{\partial \mathbf{r}} \quad , \quad \varepsilon_{\theta}(\mathbf{r},\mathbf{t}) = \frac{\mathbf{u}(\mathbf{r},\mathbf{t})}{\mathbf{r}} \tag{6}$$

که در این رابطه،  $\varepsilon_r(r,t)$  و  $\varepsilon_{\theta}(r,t)$  به ترتیب نشان دهنده کرنش های شعاعی و محیطی هستند. پارامترهای  $\theta$ ، r به ترتیب بیانگر جهتهای شعاعی و محیطی و 🕽 نشان دهنده زمان است. تنش های ترموالاستیک در یک پوسته کروی مطابق روابط (7) و (8) تعریف می شود.

$$\sigma_{r}(r,t) = \frac{E}{(1+\nu)(1-2\nu)} \left[ (1-\nu)\varepsilon_{r}(r,t) + 2\nu\varepsilon_{\theta}(r,t) \right] - \frac{E\alpha}{1-2\nu}T(r,t)$$
(7)

$$\sigma_{\theta}(r,t) = \frac{E}{(1+\nu)(1-2\nu)} [\varepsilon_{\theta}(r,t) + \nu\varepsilon_{r}(r,t)] - \frac{E\alpha}{1-2\nu} T(r,t)$$
(8)

در رابطههای (7) و (8)،  $\sigma_r(r,t)$ ،  $\sigma_r(r,t)$  و **۷** به ترتیب بیانگر تنش شعاعی، تنش محیطی، مدول یانگ ، ضریب انبساط حرارتی و ضريب پواسون هستند.

$$\sigma_r(r,t) = \frac{E}{(1+\nu)(1-2\nu)} \left[ (1-\nu)\frac{\partial u(r,t)}{\partial r} + 2\nu \frac{u(r,t)}{r} \right] -\frac{E\alpha}{1-2\nu} T(r,t)$$
(9)

$$\sigma_{\theta}(r,t) = \frac{L}{(1+\nu)(1-2\nu)} \left[\frac{u(r,t)}{r} + \nu \frac{\partial u(r,t)}{\partial r}\right] - \frac{E\alpha}{1-2\nu} T(r,t)$$
(10)

با استفاده رابطه (5)، معادله غیر محلی حرکت در غیاب نیروهای جسمی به صورت معادله (11) خواهد بود.

$$\frac{\partial \sigma_r(r,t)}{\partial r} + \frac{2}{r} (\sigma_r(r,t) - \sigma_\theta(r,t)) = (1 - \kappa^2 \nabla^2) [\rho \frac{\partial^2 u(r,t)}{\partial t^2}]$$
(11)

$$\frac{\partial^{2} u(r,t)}{\partial r^{2}} + \frac{2}{r} \frac{\partial u(r,t)}{\partial r} \frac{2}{r^{2}} u(r,t)$$

$$-\frac{1+v}{1-v} \left[ \frac{\partial \alpha(r,t)}{\partial r} \times T(r,t) + \alpha(r,t) \times \frac{\partial T(r,t)}{\partial r} \right]$$

$$= \frac{(1+v)(1-2v)}{E(1-v)} (1-K^{2}\nabla^{2}) \left( \rho \frac{\partial^{2} u(r,t)}{\partial t^{2}} \right)$$
(12)

رابطه (12) با فرض تابعیت دمایی ضریب انبساط حرارتی به دست آمده است. عملگر لاپلاسین در پوسته متقارن کروی به صورت رابطه (13) می باشد.

$$\nabla^{2} = \frac{\partial^{2}}{\partial r^{2}} + \frac{2}{r} \frac{\partial}{\partial r}$$
(13)

شرايط اوليه معادله (12) به صورت رابطه (14) فرض شده است.

$$u(r,t) = 0 \quad , \frac{\partial u(r,t)}{\partial t} = 0 \quad , \quad t = 0$$
 (14)

همچنین، شرایط مرزی مکانیکی در صفحات داخلی و خارجی به صورت رابطه (15) در نظر گرفته شده است.

$$\sigma_{\boldsymbol{r}}(\boldsymbol{r_2},\boldsymbol{t}) = -\boldsymbol{P_{\text{out}}}(\boldsymbol{t}), \sigma_{\boldsymbol{r}}(\boldsymbol{r_1},\boldsymbol{t}) = -\boldsymbol{P_{\text{in}}}(\boldsymbol{t})$$
(15)

و با استفاده از رابطه (9) مى توان رابطه (16) را نوشت.

$$\frac{E}{(1+\nu)(1-2\nu)} \left[ (1-\nu)\frac{\partial u(r_1,t)}{\partial r} + 2\nu \frac{u(r_1,t)}{r_1} \right] -\frac{E}{1-2\nu} \alpha(r_1,t) \times T(r_1,t) = -P_{in}(t)$$

$$\frac{E}{(1+\nu)(1-2\nu)} \left[ (1-\nu)\frac{\partial u(r_2,t)}{\partial r} + 2\nu \frac{u(r_2,t)}{r_2} \right] -\frac{E}{1-2\nu} \alpha(r_2,t) \times T(r_2,t) = -P_{out}(t)$$
(16)

در رابطه (16)،  $P_{out}(t)$  و  $P_{out}(t)$  به ترتیب بیانگر فشارهای هیدرواستاتیک وارد بر صفحات داخلی و خارجی هستند.

برای سادهسازی و تعیین نتایج پارامتری، می توان معادلات را به فرم بی بعد تبدیل کرد. پارامترهای بیبعد کننده معادلات به صورت رابطه (17) تعریف شدهاند.

$$\overline{r} = \frac{r_1 + r_2}{2}, \quad \xi = \frac{r}{\overline{r}}, \quad \xi_1 = \frac{r_1}{\overline{r}}, \quad \xi_2 = \frac{r_2}{\overline{r}},$$

$$\overline{E} = \frac{E}{E_0}, \quad \overline{\rho} = \frac{\rho}{\rho_0},$$

$$\overline{\alpha}(\xi, \overline{t}) = \frac{\alpha(r, t)}{\alpha_0}, \quad c_v = \sqrt{\frac{E_0}{\rho_0}},$$

$$\kappa = \frac{K}{\overline{r}}, \quad \overline{t} = \frac{c_v}{\overline{r}}t,$$

$$\overline{u}(\xi, \overline{t}) = \frac{u(r, t)}{\overline{T_0 \overline{r} \alpha_0}}, \quad \overline{T}(\xi, \overline{t}) = \frac{T(r, t)}{T_0},$$

$$\overline{\sigma}_r(\xi, \overline{t}) = \frac{\sigma_r(r, t)}{T_0 E_0 \alpha_0}, \quad \overline{\sigma}_\theta(\xi, \overline{t}) = \frac{\sigma_\theta(r, t)}{T_0 E_0 \alpha_0}$$
(17)

در رابطه (17)،  $\sigma_0, E_0, T_0$  و  $\rho_0$  به ترتیب دمای مرجع، مدول یانگ، ضریب انبساط حرارتی و چگالی مرجع هستند و  $\boldsymbol{c_v}$  پارامتر مرتبط با سرعت انتشار موج است. با استفاده از رابطه (17)، فرم بی بعد معادله (12) به صورت رابطه (18) نوشته مىشود.

DOR: 20.1001.1.10275940.1393.14.9.22.7 ]

$$\frac{\partial^{2} \bar{u}(\xi,\bar{r})}{\partial \xi^{2}} + \frac{2}{\xi} \frac{\partial \bar{u}(\xi,\bar{r})}{\partial \xi} - \frac{2}{\xi^{2}} \bar{u}(\xi,\bar{r})$$

$$-\frac{1+\nu}{1-\nu} [\bar{\alpha}(\xi,\bar{r}) \times \frac{\partial \bar{T}(\xi,\bar{r})}{\partial \xi} + \frac{\partial \bar{\alpha}(\xi,\bar{r})}{\partial \xi} \times \bar{T}(\xi,\bar{r})]$$

$$= \frac{(1+\nu)(1-2\nu)}{\bar{E}(1-\nu)} (1-\kappa^{2} \bar{\nabla}^{2}) \left(\bar{\rho} \frac{\partial^{2} \bar{u}(\xi,\bar{r})}{\partial \bar{r}^{2}}\right) \qquad (18)$$

در رابطه (18)، عملگر 
$$\nabla^{2}$$
 به صورت رابطه (19) تعریف میشود.  
دو به  $\partial^{2} = 2$  م

$$\overline{\nabla}^2 = \frac{\partial}{\partial \xi^2} + \frac{2}{\xi} \frac{\partial}{\partial \xi}$$
(19)

همچنین فرم بیبعد شده شرایط مرزی را میتوان به صورت رابطه (20) بدست آورد.

$$(1-v)\frac{\partial \overline{u}(\xi_{2},\overline{t})}{\partial \xi} + 2v\frac{\overline{u}(\xi_{2},\overline{t})}{\xi_{2}} - \frac{(1+v)}{(1-v)}\overline{\alpha}(\xi_{2},\overline{t}) \times \overline{T}(\xi,\overline{t})$$

$$= -\frac{(1+v)(1-2v)}{(1-v)\overline{E}}\overline{P}_{out}(\overline{t})$$

$$(1-v)\frac{\partial \overline{u}(\xi_{1},\overline{t})}{\partial \xi} + 2v\frac{\overline{u}(\xi_{1},\overline{t})}{\xi_{1}} - \frac{(1+v)}{(1-v)}\overline{\alpha}(\xi_{1},\overline{t}) \times \overline{T}(\xi,\overline{t})$$

$$= -\frac{(1+v)(1-2v)}{(1-v)\overline{E}}\overline{P}_{in}(\overline{t})$$
(20)

که در رابطه (20)، روابط (21) برقرارند.

$$\overline{P}_{out}(\overline{t}) = \frac{P_{out}(t)}{\alpha_0 E_0 T_0} \ \overline{P}_{in}(\overline{t}) = \frac{P_{in}(t)}{\alpha_0 E_0 T_0} \ , \tag{21}$$

3- روش حل

## 1-3- روش تبديل ديفرانسيلي (DTM)

روش تبدیل دیفرانسیلی که در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفته است، روشی تحلیلی برای حل معادلات دیفرانسیل میباشد که بر پایه بسط تیلور استوار است. در این روش، معادلات دیفرانسیل حاکم و شرایط مرزی آن به یک مجموعه معادلات جبری تبدیل میشوند. به عنوان مثال، تابع فرضی (r) در نقطه معادلات جبری تبدیل میشوند. به عنوان مثال، تابع فرضی میتوان تابع (r) از فضای R، تحلیلی در نقطه گرفته میشود. تبدیل میتوان تابع (r) از ابه صورت سری توانی در نقطه  $r=r_0$  بیان نمود. تبدیل دیفرانسیلی مشتق Rام تابع (r) به صورت رابطه (22) بیان میشود.

$$F_{k} = \frac{1}{k!} \left( \frac{d^{k} f(r)}{dr^{k}} \right)$$
(22)

در رابطه (22)، **(r) ا**تابع اصلی و **F<sub>k</sub> ت**ابع تبدیل یافته می باشد. تبدیل معکوس تابع **(r) ا** به صورت رابطه (23) بیان می شود.

$$f(\mathbf{r}) = \sum_{k=0}^{\infty} F_k (\mathbf{r} - \mathbf{r_0})^k$$
(23)

با استفاده از روابط (22) و (23)، رابطه (24) برای تابع (٢) استخراج می شود. می شود.

$$f(r) = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{(r - r_0)^k}{k!} \left( \frac{d^k f(r)}{dr^k} \right)$$
(24)

با استفاده از تبدیل لاپلاس نسبت به حوزه زمانی **آ**، معادله های (18) و (20) با در نظر گرفتن شرایط اولیه (معادله (14)). به ترتیب به معادلههای (25) و (26) تبدیل می شوند:

$$\frac{\partial^{2}U(\xi,s)}{\partial\xi^{2}} + \frac{2}{\xi} \frac{\partial U(\xi,s)}{\partial\xi} - \frac{2}{\xi^{2}} U(\xi,s) - \frac{1+\nu}{1-\nu} [\frac{\partial \overline{\alpha}(\xi,s)}{\partial\xi} \times \Theta(\xi,s) + \overline{\alpha}(\xi,s) \times \frac{\partial \Theta(\xi,s)}{\partial\xi}] = \frac{(1+\nu)(1-2\nu)}{\overline{E}(1-\nu)} (1-\kappa^{2}\overline{\nabla}^{2}) (\overline{\rho}s^{2}U(\xi,\overline{t}))$$
(25)

$$(1-v)\frac{\partial \overline{(s_{1},t)}}{\partial \xi} + 2v\frac{\nabla(s_{1},t)}{\xi_{1}}$$

$$-\frac{(1+v)}{(1-v)}\overline{\alpha}(\xi_{1},s) \times \Theta(\xi_{1},s)$$

$$= -\frac{(1+v)(1-2v)}{(1-v)\overline{E}}g_{in}(s)$$

$$(1-v)\frac{\partial \overline{U}(\xi_{2},s)}{\partial \xi} + 2v\frac{\overline{U}(\xi_{2},s)}{\xi_{2}}$$

$$-\frac{(1+v)}{(1-v)}\overline{\alpha}(\xi_{2},s) \times \Theta(\xi_{2},s)$$

$$= -\frac{(1+v)(1-2v)}{(1-v)\overline{E}}g_{out}(s)$$
(26)

به طوری که:

$$\overline{U}(\xi, s) = L(\overline{u}(\xi, \overline{t})) , \frac{1}{s} = L(H(\overline{t}))$$

$$g_{in}(s) = L(\overline{P}_{in}(\overline{t})) , g_{out}(s) = L(\overline{P}_{out}(\overline{t}))$$

$$\Theta(\xi, s) = L(\overline{T}(\xi, \overline{t})) , \overline{\alpha}(\xi, s) = L(\overline{\alpha}(\xi, \overline{t}))$$
(1-26)

L بیانگر عملگر تبدیل لاپلاس است. با توجه به حل معادلات دیفرانسیل به روش تبدیل دیفرانسیلی، اگر ضرایب  $(\bar{\sigma}(\xi,s))$  و  $\delta\bar{\sigma}(\xi,s)\delta\bar{\sigma}$  در معادله (25)، در 1= ع تحلیلی باشند، میتوان حل این معادله را به صورت جملات 1- ع در سری تیلور بیان نمود. با شرط تحلیلی بودن ضرایب بیان شده می-توان آنها را به صورت سری تیلور رابطه (27) بسط داد:

$$\overline{\alpha}(\xi, s) = \Lambda_1(\xi, s) = \sum_{n=0}^{\infty} a_n(s)(\xi-1)^n$$
$$\frac{\partial \overline{\alpha}(\xi, s)}{\partial \xi} = \Lambda_2(\xi, s) = \sum_{n=0}^{\infty} b_n(s)(\xi-1)^n$$
(27)

بطوری که:

$$A_n(s) = \frac{1}{n!} A_1^{(n)}(s, \xi = 1)$$
(1-27)

$$B_{n}(s) = \frac{1}{n!} \Lambda_{2}^{(n)}(s_{1}\xi = 1)$$
 (2-27)

باتوجه به تحلیلی بودن معادله (25) در  $\mathbf{1} = \ddot{z}$ ، پاسخ این معادله را میتوان با استفاده از بسط سری تیلور در  $\mathbf{1} = \ddot{z}$ ، به صورت روابط (28) و (29) نوشت.

$$\overline{U}(\xi, s) = \sum_{n=0} \phi_n(s)(\xi-1)^n$$
(28)

تحلیل ترموالاستیک نانو پوستههای کروی تحت شوک حرارتی با استفاده از تئوری الاستیسیته غیر محلی

$$\Theta(\boldsymbol{\xi},\boldsymbol{s}) = \sum_{\boldsymbol{n}=\boldsymbol{0}} \Psi_{\boldsymbol{n}}(\boldsymbol{s}) (\boldsymbol{\xi}-\boldsymbol{1})^{\boldsymbol{n}}$$
(29)

با جایگذاری روابط (28) و (29) در معادله (25) و استفاده از خواص سریها، رابطه بازگشتی (30) برای معادله (25) به دست میآید.

$$(n+1)(n+2)(1+\kappa^{2}\psi)\phi_{n+2}(s) = \psi\phi_{n-2}(s) + 2\psi\phi_{n-1}(s) -(n(n+1)(1+\kappa^{2}\psi) - 2 - \psi)\phi_{n}(s) -2(n+1)^{2}(1+\kappa^{2}\psi)\phi_{n+1}(s) -(\frac{1+\nu}{1-\nu}) \times \sum_{i=0}^{n} [(i-1)\Psi_{i-1}(s) + 2i\Psi_{i}(s) +(i+1)\Psi_{i+1}(s)]A_{n-i}(s) -(\frac{1+\nu}{1-\nu}) \times \sum_{i=0}^{n} [\Psi_{i-2}(s) + 2\Psi_{i-1}(s) +\Psi_{i}(s)]B_{n-i}(s) , n \ge 0$$
(30)

بطوری که:

$$\phi_{-1}(s) = \phi_{-2}(s) = \Psi_{-1} = \Psi_{-2} = 0$$
(1-30)

$$\psi = \frac{(1+\nu)(1-2\nu)}{(1-\nu)}\frac{\overline{\rho}}{\overline{E}}s^2 \qquad (2-30)$$

با بررسی و تعیین چند جمله از رابطه (30)، میتوان بیان کرد (کا $\phi_{n}(s)$  کر ترکیبی خطی از (کا $\phi_{0}(s) = \phi_{1}(s)$  میباشد. به عبارت دیگر، رابطه (30) را میتوان به فرم ساده شده رابطه (31) نوشت.

$$\phi_{n} = X_{n}(s)\phi_{0} + Y_{n}(s)\phi_{1} + Z_{n}(s)$$
(31)

در معادله (31)،  $(X_n(s), X_n(s), Z_n(s)$  و  $(Z_n(s), Z_n(s), S)$  به دست میآیند و  $\phi_0 = \phi_1$  ثابتهای مجهول هستند که از شرایط مرزی ( معادله (26)) محاسبه میشوند. بنابراین، با استفاده از روابط (28) و (31)، جاجایی شعاعی به دست آمده را میتوان به صورت رابطه (32) در حوزه لاپلاس بیان نمود.

$$\overline{\boldsymbol{U}}(\boldsymbol{\xi},\boldsymbol{s}) = \sum_{\boldsymbol{n}=\boldsymbol{0}}^{\infty} \left[ \mathbf{X}_{\boldsymbol{n}}(\boldsymbol{s})\phi_{\boldsymbol{0}} + \mathbf{Y}_{\boldsymbol{n}}(\boldsymbol{s})\phi_{\boldsymbol{1}} + \mathbf{Z}_{\boldsymbol{n}}(\boldsymbol{s}) \right] (\boldsymbol{\xi} - \boldsymbol{1})^{\boldsymbol{n}}$$
(32)

در پژوهش حاضر، برای تعیین میدان تنش در حوزه زمان و تبدیل فضای لاپلاس به زمان، از روش تبدیل لاپلاس معکوس سریع (FLIT) به عنوان یک روش عددی نسبتاً دقیق استفاده شده که ترکیبی از تبدیلهای فوریه سینوسی و کوسینوسی می باشد [20].

### 4- نتایج عددی و بحث در آن

برای بررسی رفتار ترموالاستیک نانو پوسته کروی تحت شوک حرارتی، نانو کرهای از جنس طلا با مشخصات بیان شده در رابطه (33) مورد بررسی قرار می گیرد [17].

$$E = 85.45 \text{ GPa}$$
,  $\rho = 19.28 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$   
 $v = 0.42$ ,  $\alpha = 14 \times 10^{-6} \frac{1}{\text{c}}$  (33)

در این بررسی، کره با شعاعهای داخلی مختلف و ضخامت ثابت h = 0.34 nm در نظر گرفته میشود. تغییرات ناگهانی دمای پوسته به

مهندسی مکانیک مدرس، آذر 1393، دوره 14، شماره 9

صورت اعمال اختلاف دمای متقارن کروی بعنوان مثال طبق رابطه (34) در نظر گرفته میشود:

$$T(r,t) = T_0 H(t) = \begin{cases} 0 & t < 0 \\ T_0 & t \ge 0 \end{cases}$$
(34)

با استفاده از رابطه (17) فرم بیبعد رابطه (34) به صورت رابطه (35) نوشته میشود:

$$\overline{T}\left(\xi,\overline{t}\right) = H\left(\overline{t}\right) = \begin{cases} 0 & \overline{t} < 0\\ 1 & \overline{t} \ge 0 \end{cases}$$
(35)

د مکانیکی است: همچنین، سطوح داخلی و خارجی کره عاری از بارگذاری مکانیکی است:  $P_{in}(t) = 0$  ,  $P_{out}(t) = 0$  (36)

در جدولهای 1 و 2، تعداد جملات مورد نیاز برای همگرایی پاسخهای جابجایی و تنش محیطی نانوکرهای با شرایط  $\kappa = 0.5, r_1/h = 2.35$  نشان داده شده است. همان طور که در جدول ها نشان داده شده است، با در نظر گرفتن 8 جمله اول سری، همگرایی مناسبی ایجاد خواهد شد.

برای صحه گذاری نتایج به دست آمده از روش ارائه شده، کرهای همگن با مشخصات طبق در رابطه (37) و تحت بار مکانیکی ناگهانی در صفحه داخلی مطابق رابطه (38) که در مرجع [8] ارائه شده است، مورد بررسی قرار میگیرد.

$$E \approx 129 \text{ GPa}$$
 ,  $v \approx 0.36$  ,  $c = \frac{E(1-v)}{(1+v)(1-2v)}$  ,  $\kappa = 0$ 

$$c_{\nu} = \sqrt{\frac{c}{\rho}} , \overline{t} = \frac{c_{\nu}}{r_2} t , \frac{r_2}{r_1} = 2 , \overline{\sigma}_r = \frac{\sigma_r}{c} , \overline{\sigma}_{\theta} = \frac{\sigma_{\theta}}{c}$$
(37)

(38)

 $P_{in}(\overline{t}) = H(\overline{t}) + P_{out}(\overline{t}) = 0$ 

وانگ و دینگ [8] با استفاده از تعریف یک تابع و تبدیل معادله با شرایط مرزی غیر همگن به معادلهای با شرایط مرزی همگن و سپس به کارگیری روش جداسازی متغیرها، معادلات الاستیسیته حاکم بر کره متقارن کروی را به دو معادله انتگرالی نوع دوم وولترا (مرتبط با زمان) تبدیل کردند و با حل این دو معادله انتگرالی به بررسی رفتار کره متقارن کروی تحت شوک مکانیکی پرداختند. شکل 1، مقایسه بین نتایج حاصل از روش ارائه شده در این پژوهش را با نتایج مرجع [8] نشان میدهد. بطوری که دیده می شود تطابق خوبی بین نتایج پژوهش حاضر و نتایج مرجع [8] وجود دارد. همچنین در شکل 1، روند همگرایی پاسخ به دست آمده نشان دهنده سرعت همگرایی و دقت بالای روش ارائه شده است.

**جدول 1** اثر تعداد جملات بر همگرایی تغییرات زمانی جابجایی شعاعی

) جمله 1/181954 3/131552 7 جمله 1/150372 3/049939	
7 جمله 1/150372 3/049939	6
	7
8 جمله 1/207655 3/004988	B
جمله 1/204755 3/009605	9

|--|

$\overline{t} = 7$	$\overline{t} = 3$	
-19/0806	6/141109	6 جمله
-18/4547	5/314935	7 جمله
-18/461	4/775956	8 جمله
-18/5064	4/820351	9 جمله

DOR: 20.1001.1.10275940.1393.14.9.22.7

معادله دیفرانسیل حاکم بر انتشار موج بصورت رابطه **(39)** بیان می شود که در آن ۸ نشاندهده سرعت انتشار امواج در راستای اعمال موج است.

$$\nabla^2 \Omega = \frac{1}{\lambda} \frac{\partial^2 \Omega}{\partial t^2}$$
(39)

بنابراین می توان گفت در رابطه (18)،  $\lambda = [\overline{E}(1-v)/\overline{\rho}(1+v)(1-2v)] \times [1/(1-\kappa^2\nabla^2)]$  نشان دهنده سرعت انتشار امواج در راستای شعاع می باشد. ملاحظه می شود اثر اندازه در ساختارهای با مقیاس نانو، علاوه بر دامنه جابجایی ها و تنش ها، موجب تغییر در سرعت انتشار امواج ناشی از بارهای دینامیکی می شود.

شکل 2 بیانگر اثر پارامتر غیر محلی ( *κ* ) بر تغییرات زمانی جابجایی شعاعی نانوپوسته کروی با نسبت ضخامت به شعاع داخلی *r*<sub>1</sub>/*h*=2.35 می-باشد. با افزایش *κ* دامنه جابجایی کاهش مییابد اما انتشارامواج و تغییر شکل ناشی از آن، با سرعت بیشتر رخ میدهد.

در شکل 3، تاثیر نسبت شعاع داخلی به ضخامت بر تغییرات زمانی تنش شعاعی صفحه میانی نانوپوسته کروی با فرض  $\kappa = 0.5$  نشان داده شده است. همان طور که ملاحظه می شود، افزایش نسبت  $r_1/h$  موجب کاهش دامنه تنش می شود.

در شکلهای 4 تا 6، اثر  $\kappa$  بر تغییرات زمانی تنش محیطی در سه نقطه شعاعی مختلف از نانوپوسته کروی با نسبت  $r_1/h=2.35$  نشان داده شده است. با توجه به شکلها، اثر  $\kappa$  بر تغییرات زمانی تنش محیطی در تمامی نقاط یکسان می باشد. افزایش  $\kappa$  موجب افزایش سرعت انتشار امواج تنشی و کاهش دامنه تنش می شود. همان طور که ملاحظه می شود، هنگامی که 0.5  $\kappa$  می شود. همچنین با مقایسه شکلهای 4 تا 6 می توان نتیجه گرفت که بیشترین مقدار تنش محیطی در شعاع داخلی رخ می دهد.

اثر نسبت  $r_1/h$  بر تغییرات زمانی تنش محیطی در شعاع داخلی در شکل 7 آمده است. افزایش نسبت  $r_1/h$  موجب کاهش سرعت انتشار امواج و دامنه تنش محیطی می شود. از مقایسه شکلهای 3 و 7، می توان نتیجه گرفت که با افزایش نسبت  $r_1/h$  مقادیر تنشهای شعاعی و محیطی کاهش می ابد اما



شکل 1 تغییرات زمانی تنش محیطی در صفحه داخلی



شکل 2 تغییرات زمانی جابجایی شعاعی در نقطه میانی در راستای شعاع



**شکل 3 تغ**ییرات زمانی تنش شعاعی در نقطه میانی در راستای شعاع





## 5- نتيجه گيري

در پژوهش حاضر، با استفاده تئوری الاستیسیته غیر محلی رفتار ترموالاستیک در یک نانوکره تحت شوک حرارتی بررسی شده است. معادلات حرکت با استفاده از تبدیل لاپلاس به حوزه لاپلاس تبدیل شده است و بعد از حل معادلات با استفاده روش تبدیل دیفرانسیلی، پاسخهای به دست آمده با به کارگیری تبدیل لاپلاس معکوس سریع، به حوزه زمانی تبدیل شدند. در این پژوهش، اثر اندازه و همچنین اثر نسبت شعاع داخلی به ضخامت، بر پاسخ زمانی میدانهای جابجایی و تنش مورد برسی قرار گرفته است. به برخی از نتایج به دست آمده در ادامه اشاره میشود:

- پارامتر غیر محلی اثر قابل ملاحظهای بر رفتار ساختارهای با مقیاس نانو دارد .
- در نانوپوستههای کروی، افزایش پارامتر غیر محلی موجب افزایش سرعت
   انتشار امواج و کاهش دامنه جابجایی شعاعی، تنش شعاعی و تنش
   محیطی می شود.
- با افزایش نسبت r<sub>1</sub>/h در نانوپوستههای کروی، دامنه تنشهای محیطی
   و شعاعی کاهش مییابد.



بیشترین مقدار تنش محیطی در نانوپوسته کروی تحت شوک حرارتی متقارن کروی، در سطح داخلی رخ میدهد.



(Pa) تنش شعاعی 
$$\sigma_{{m r}}$$
  
(Pa) تنش محیطی  $\sigma_{_{m heta}}$ 

کرنش محیطی 
$${
m au}_{ heta}$$

7- مراجع

- K.Tachibana, S. Tachibana, Application of ultrasound energy as a new drug delivery system, *Japanese Journal of Applied Physics*, Vol. 38, No. 58, pp. 25-33, 1999.
- [2] X. Cai, T. Gao, H. Hong, J. Sun, Applications of gold nanoparticles in cancer nanotechnology, Nanotechnology, Science and Applications, International Journal of Engineerig science, Vol. 1, pp. 17-32, 2008.
- [3] A.C. Eringen, On differential equations of nonlocal elasticity and solutions of screw dislocation and surface waves, *Journal of Applied Physics*, Vol. 54, pp. 4703-4710, 1983.
- [4] S. Fazelzadeh, E. Ghavanloo, Coupled axisymmetric vibration of nonlocal fluidfilled closed spherical membrane shell, *Acta Mechanica*, Vol. 223, pp. 2011-2020, 2012.
- [5] X. Wang, S.R. Guillow, Stress wave propagation in orthotropic laminated thick-walled spherical shells, *International Journal of Solids and Structures*, Vol.39, pp. 4027-4037, 2002.
- [6] H.L. Dai, X. Wang, Stress wave propagation in laminated piezoelectric spherical shells under thermal shock and electric excitation, *European Journal of Mechanics A/Solids*, Vol. 24, pp. 263-276, 2005.
- [7] S.Z. Wu, K.T. Chau, Dynamic response of an elastic sphere under diametral impacts, *Mechanics of Materials*, Vol. 38, pp. 1039-1060, 2006.
- [8] H.M. Wang, H.J. Ding, Transient responses of a magneto-electro-elastic hollow sphere for fully coupled spherically symmetric problem,

- [15] S. Seifoori, G.H. Liaghat, Low velocity impact of a nanoparticle on nanobeams by using a nonlocal elasticity model and explicit finite element modeling, *International Journal of Mechanical Science*, Vol. 69, pp. 85-93, 2013.
  [16] R. Zaera, J. Fernández-Sáez, J.A. Loya, Axisymmetric free vibration of the second se
- [16] R. Zaera, J. Fernández-Sáez, J.A. Loya, Axisymmetric free vibration of closed thin spherical nano-shell, *Composite Structures*, Vol. 104, pp.154-161, 2013.
- [17] E. Ghavanloo, S.A. Fazelzadeh, Nonlocal elasticity theory for radial vibration of nanoscale spherical shells, *European Journal of Mechanics A/Solids*, Vol. 41, pp. 37-42, 2013.
- [18] R. Rafiee, Analysis of nonlinear vibrations of acarbon nanotube using perturbation technique, *Modares Mechanical Engineering*, Vol. 12, No. 3, pp. 60-67, 2012. (In Persian)
- [19] A. Zabihollah, M.H. Pol, A. SelkGhafari, S. Momeni, Dynamic response of laminated hybrid composite beams reinforced with high weight fraction of nano-particles, *Modares Mechanical Engineering*, Vol. 13, No. 11, pp. 150-153, 2014. (In Persian)
- [20]F.Durbin, Numerical inversion of laplace transform: An efficient improvement to Dubner and Abate's method, *Computer Journal*, Vol. 17, pp. 371-376, 1974.

European Journal of Mechanics A/Solids, Vol. 25, pp. 965-980, 2006.

- [9] Y. Ootao, M. Ishihara, Exact solution of transient thermal stress problem of a multilayered magneto-electro-thermoelastic hollow sphere, *Applied Mathematical Modelling*, Vol. 36, pp. 1431-1443,2012.
- [10] M. Komijania, H. Mahbadi, M.R. Eslami, Thermal and mechanical cyclic loading of thick spherical vessels made of transversely isotropic materials, *International Journal of Pressure Vessels and Piping*, Vol. 107, pp. 1-11, 2013.
- [11] K. Behfar, R. Naghdabadi, Nanoscale modeling of an embedded multishell fullerene and its application to vibrational analysis, *International Journal of Engineering Science*, Vol. 44, pp. 1156-1163, 2006.
- [12] R. Ansari, R. Rajabiehfard, B. Arash, Nonlocal finite element model for vibrations of embedded multi-layered graphene sheets, *Computational Materials Science*, Vol. 49, pp. 831-838, 2010.
- [13] A. Alibeigloo, Free vibration analysis of nano-plate using threedimensional theory of elasticity, *Acta Mech*, Vol. 222, pp. 149-159, 2011.
- [14] S.T. Talebian, M. Tahani, M.H. Abolbashari, S.M. Hosseini, An analytical solution for thermal shock analysis of multiwall carbon nanotubes, *Computational Materials Science*, Vol. 61, pp. 291-297, 2012.